

Provinciale Staten

Cluster	PP	Behandeld	-
Ons kenmerk	DOC-00660745	Telefoon	-
Uw kenmerk	-	Maastricht	21 mei 2024
Bijlage(n)	3	Verzonden	31 mei 2024

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder 'Delen van voortgang en ervaringen Kwaliteit Limburgse Centra voorjaar 2024'

Geachte Staten,

Middels deze mededeling portefeuillehouder worden uw Staten geïnformeerd over de behaalde resultaten en voortgang van het programma Kwaliteit Limburgse Centra. Dit programma, als onderdeel van het collegeprogramma 2019-2023, functioneert als vliegwiel voor het versterken van te ontwikkelen centra, kernen en wijken in Limburg. Hierbij worden woonopgaven voor doelgroepen, realisatie en instandhouding van voorzieningen, aanpak van ongewenste leegstand en kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte, in de meest brede zin, integraal aangepakt.

Aanpak & proces

Nadat uw Staten op 15 november 2019 hebben ingestemd met het kader Kwaliteit Limburgse Centra¹ (KLC), hebben wij op 10 december 2019 door middel van een brief (2019/89189) alle gemeenten uitgenodigd om concrete plannen in te dienen die passen binnen de kaders van KLC en voorzien in het realiseren van ambities en doelen van het collegeprogramma 2019-2023. Op 7 februari 2020 hebben uw Staten aansluitend ingestemd met het Nader Afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra² (hierna: Afwegingskader KLC) en de hiervoor beschreven aanpak gericht op leefbaarheid in Limburgse centra, welke op 14 april 2020 zijn gepubliceerd. Hierbij is door uw Staten ook ingestemd met de hieraan gekoppelde inzet van € 25 mln. uit de intensiveringsmiddelen "regiodeals, IBA/Parkstad, verstedelijking, leefbaarheid" voor de uitvoering van het programma KLC. Voorts is afgesproken dat uw Staten jaarlijks uitgebreid zouden worden geïnformeerd over de voortgang.

In 2020 hebben wij uw Staten middels meerdere informerende stukken (2020-12417, 2020-14446, 2020-15833, 2020-25685 en 2020-28062) geïnformeerd over de eerste inventarisatie van de ingediende plannen van gemeenten. Hierna zijn de mogelijkheden gezien om de uitvoering van passende projecten waar

¹ kader Kwaliteit Limburgse Centra: https://www.limburg.nl/publish/pages/4708/kader_-_kwaliteit_limburgse_centra_feb_2020.pdf

² Nader afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra: [Document Limburg - G-19-049 Gewijzigd Statenvoorstel Nader afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 21-1-2020 \(GS 2020-2335\).pdf](#) - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

mogelijk te versnellen en deze in samenspraak met gemeenten te bundelen in kansrijke bestuursovereenkomsten, hierna te noemen samenwerkingsagenda's.

Sindsdien zijn uw Staten periodiek geïnformeerd over de voortgang middels meerdere informerende stukken, mededelingen portefeuillehouder bij het sluiten van iedere nieuwe samenwerkingsagenda en de reguliere Planning & Control cyclus.

Vanaf het najaar van 2019 hebben met alle Limburgse gemeenten gesprekken plaatsgevonden waarbij is verkend en onderzocht in welke mate en op welke wijze projecten het beste pasten binnen het Afwegingskader KLC en tevens hoe deze plannen bijdragen aan het realiseren van ambities en doelen van het Collegeprogramma 2019-2023 en andere provinciale beleidskaders.

Op 12 maart 2021 hebben wij uw Staten tijdens de commissievergadering Ruimte, Landbouw en Natuur (RLN) geïnformeerd over de ervaringen van de eerste tranche KLC³. Op basis van deze ervaringen en de reflectie vanuit uw Staten hebben wij de gesprekken met gemeenten voortgezet en geïntensiveerd. Op 11 februari 2022 hebben wij tijdens een extra ingelaste commissievergadering RLN uw Staten geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang KLC en is aanvullend op 29 maart 2022 conform eerdere toezegging 8928 een eerste voortgangsrapportage⁴ aan uw Staten beschikbaar gesteld. Hiermee zijn uw Staten uitgebreid geïnformeerd over de wijze waarop de projecten worden getoetst aan het Afwegingskader KLC. In gevallen waarbij aangedragen projecten (nog) niet (volledig) binnen de gestelde kaders pasten, werd in overleg met gemeente(n) bezien of optimalisatie van de aangedragen projecten mogelijk was en/of dat er alternatieve projecten waren die zouden kunnen passen binnen de gestelde kaders. Daarnaast werd in de voortgangsrapportage voorgesteld de tweede tranche KLC open te stellen om zo nog meer passende projecten in beeld te brengen, welke eerder (nog) niet (volledig) binnen de gestelde kaders van KLC pasten. Hiermee is maximaal tegemoet gekomen aan de oproep van uw Staten om met alle Limburgse gemeenten in gesprek te blijven en is deze gemeenten de mogelijkheid geboden om tot het einde van de afgelopen collegeperiode, zijnde 15 maart 2023, een KLC samenwerkingsagenda met Provincie Limburg te sluiten. Middels de voortgangsrapportage mei 2023⁵ zijn uw Staten hierover geïnformeerd.

De talrijke en veelal intensieve gesprekken en ontwikkelprocessen met de gemeenten hebben onder anderen tot resultaat gehad dat er in totaal 31 samenwerkingsagenda's gesloten zijn, waarmee er afspraken zijn gemaakt met gemeenten over de uitvoering van in het kader passende projecten. Per 15 maart 2023 waren hierdoor alle middelen gekoppeld aan het programma KLC gealloceerd. Uw Staten zijn tussentijds over alle samenwerkingsagenda's door middel van mededelingen portefeuillehouder geïnformeerd. Alle ondertekende samenwerkingsagenda's zijn te raadplegen op de provinciale website⁶. Na inwerkingtreding van de samenwerkingsagenda werk(t)en gemeenten deze verder uit, zodanig dat de maatregelen uitvoeringsgereed worden gemaakt. Voor 20 gemeenten heeft dit al geresulteerd in een subsidiebeschikking en zijn de uitvoeringswerkzaamheden aldaar daadwerkelijk gestart. De overige subsidiebeschikkingen zullen in 2024 en begin 2025 worden afgegeven. De uitvoering van de projecten en

---

³ Informerend stuk ervaringen eerste tranche KLC: [Document Limburg - Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra](#), brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4323) - iBabs RIS ([bestuurlijkeinformatie.nl](#))

⁴ Voortgangsrapportage KLC voorjaar 2022: [Document Limburg - Informerend stuk Delen van de voortgang en ervaringen van Kwaliteit Limburgse Centra \(KLC\)](#), brief GS van 29-3-2022 (GS DOC-00242868).pdf - iBabs RIS ([bestuurlijkeinformatie.nl](#))

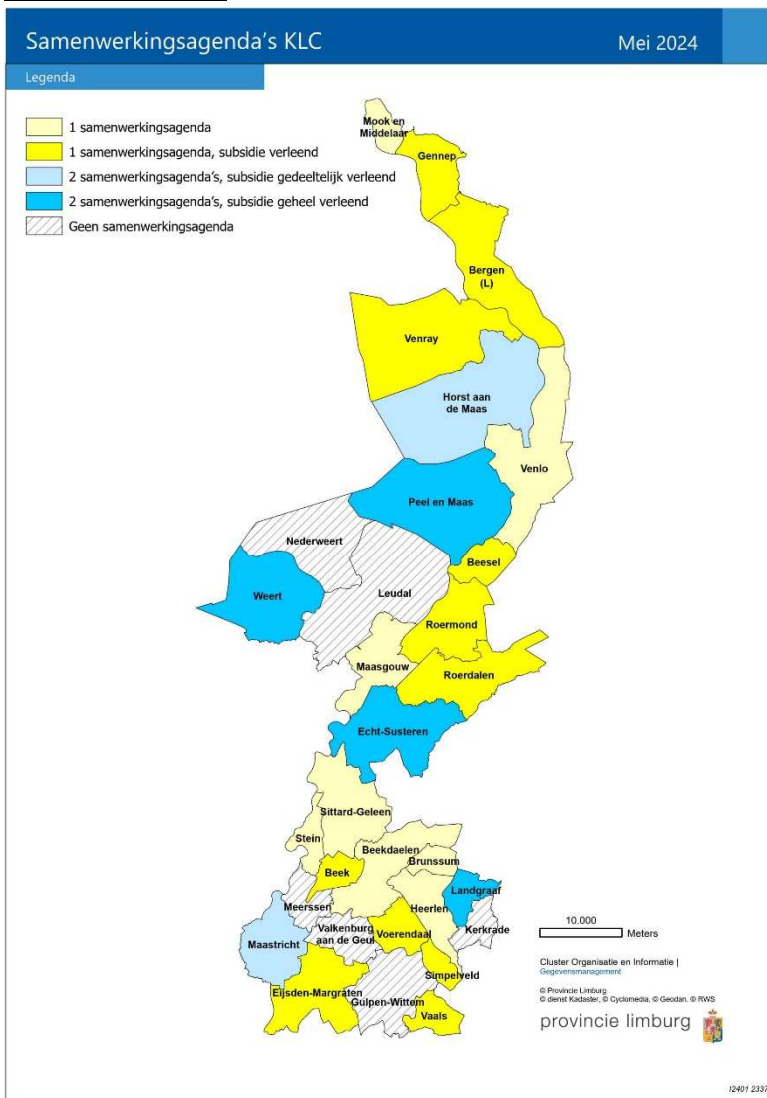
⁵ Voortgangsrapportage KLC voorjaar 2023: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake Delen van voortgang en ervaringen van Kwaliteit Limburgse Centra](#), brief gedeputeerde Roefs van 9-5-2023 (GS DOC-00442661).pdf - iBabs Publieksporaal ([bestuurlijkeinformatie.nl](#))

⁶ Ondertekende samenwerkingsagenda's KLC: [Documenten per gemeente - Provincie Limburg](#).

(dan met name de) daarop volgende finale subsidievaststellingen zullen hun beslag nemen tot en met 2031.

Bereikte resultaten

Zoals hiernaast en op bijgevoegde kaart (bijlage 1) weergegeven zijn er tot en met 15 maart 2023 met 25 verschillende gemeenten afspraken vastgelegd in de vorm van samenwerkingsagenda's. In totaal zijn er 31 samenwerkingsagenda's gesloten. Met 25 gemeenten hebben wij één samenwerkingsagenda gesloten (weergegeven in geel). Met 6 gemeenten is er een tweede samenwerkingsagenda gesloten (weergegeven in blauw), om zo te kunnen bijdragen aan nog meer passende projecten. Inmiddels hebben de uitgewerkte samenwerkingsagenda's tot 21 afgegeven subsidie-beschikkingen geleid (weergegeven in donkergeel en donkerblauw).

Met de overige 6 gemeenten is er, ondanks intensieve contacten in de periode 2019-2023, niet tot een vorm van samenwerking gekomen (gestreept weergegeven). Dit heeft een aantal redenen. Niet alle gemeenten bleken geschikte projecten (voor de juiste doelgroepen, zoals senioren, starters en statushouders) binnen overzienbare termijn in uitvoering te kunnen

bringen. De gemeenten waren namelijk tot 15 maart 2023 in de gelegenheid om een samenwerkingsagenda met Provincie Limburg te sluiten, waarna de projecten vóór 1 januari 2025 in uitvoering moeten zijn. Tevens zijn er een aantal gemeenten die met corporaties en marktpartijen de plannen zelf tot uitvoering konden brengen waardoor er geen noodzaak en/of wens tot provinciale ondersteuning bestond.

De belangrijkste afspraken en resultaten zijn gebundeld in een infographic (bijlage 2). Samengevat bieden de agenda's de volgende resultaten:

Wonen

De voornaamste doelstelling was het realiseren van passende en betaalbare woonruimte in een veilige, aantrekkelijke en gezonde omgeving, ofwel de juiste woning op de juiste plaats met de huisvesting van jongeren/starters en ouderen als belangrijk aandachtspunt.

De 31 samenwerkingsagenda's die zijn overeengekomen resulteren in de versnelde realisatie en verduurzaming van 5.250 woningen, waarvan 4.630 toegevoegde nieuwe woningen (waarvan 196 zorgwoningen), 100 studentenwoningen en 520 gerenoveerde/gerevitaliseerde woningen. Twee derde (67,3%) van de toegevoegde woningen (4.630) worden gerealiseerd in de huursector en de overige 32,7% in de koopsector. Meer dan 56% van de te versnellen woningbouw bevindt zich in het sociale huursegment resp. het goedkope koopsegment. Ruim 26% van de toegevoegde woningen worden gerealiseerd voor het middeldure segment, het restant van een kleine 18% voor het dure segment.

De categorie dure huur- en koopwoningen draagt als onderdeel van integrale gebiedsopgaven bij aan een betere doorstroming van de woningmarkt en financiert ook deels mede de realisatie van de goedkope en middeldure woningen en voorzieningen in deze opgaven. De agenda's hebben hiermee een aantoonbare bijdrage geleverd aan het bereikbaar en toegankelijk houden van de woningmarkt. De dure woningen in deze plannen wordt echter financieel niet ondersteund met KLC-middelen.

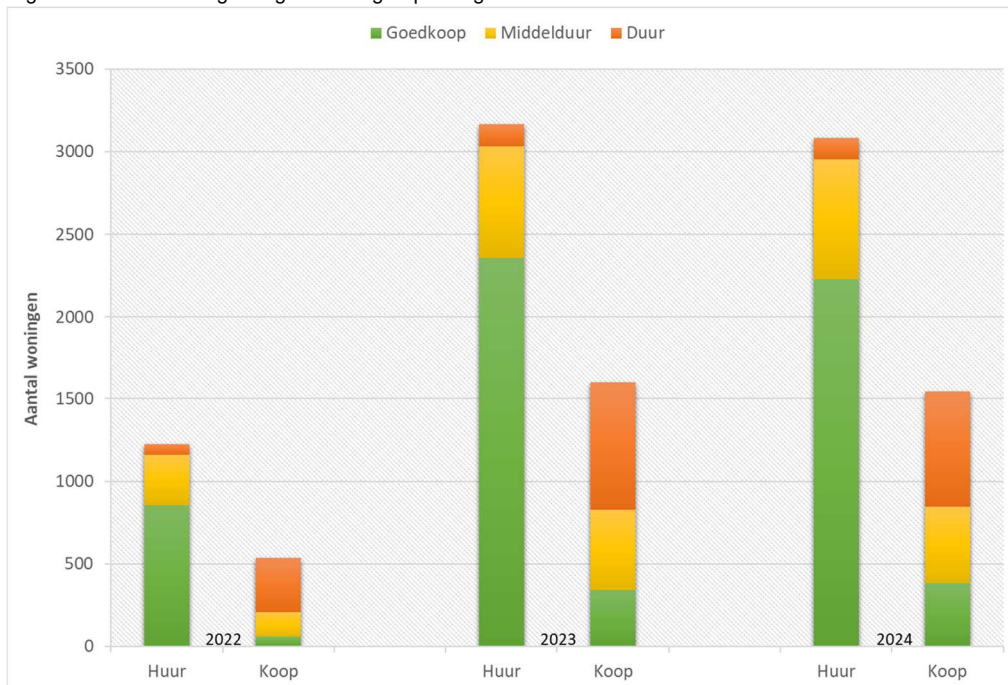
In onderstaande figuur (1) is ter illustratie van de voortgang een vergelijking tussen de aantallen woningen per peildatum 15 maart 2022, 2023 en 2024 weergegeven. Dit laat een forse toename zien voor het aandeel goedkope huur- en koopwoningen tussen 2022 en 2023. Ten aanzien van 2024 is het totaal aantal woningen niet verder gestegen, aangezien er sinds 15 maart 2023 geen nieuwe samenwerkingsagenda's meer gesloten zijn. In sommige gevallen is bij de uitwerking van de projecten gebleken dat een ander aantal woningen gerealiseerd kon worden. Oorzaken hiervan zijn o.a. de voortdurend stijgende bouwkosten, met als gevolg hiervan dat (voorheen sluitende) businesscases voor de realisatie van grote aantallen sociale huurwoningen niet meer sluitend zijn. Andere redenen zijn onderlinge afhankelijkheden in gefaseerde realisatie of andere planologische of procesmatige belemmeringen, waardoor niet alle projecten binnen de termijnen van de subsidieregeling KLC gerealiseerd kunnen worden. Dit verklaart de bijstelling van het totaal aantal nieuwe woningen van 4.766 in 2023 naar 4.630 in 2024 en de verschuiving van enkele goedkope woningen naar het middeldure segment. De grafiek laat desondanks zien dat het totale aantal nieuwe woningen (1.764) in 2022 vrijwel verdrievoudigd is tot 4.630 in 2024. Onze inzet om meer goedkope woningen gerealiseerd te krijgen heeft zijn vruchten daarmee duidelijk afgeworpen.

De onderverdeling die in de tabel wordt gehanteerd, is gebaseerd op de norm voor betaalbare koop- of huurwoningen die gold op het moment van het sluiten van de samenwerkingsagenda (periode 2020-2023) conform de door uw Staten vastgestelde bedragen in de Limburgse Agenda Wonen 2020-2023. Deze normbedragen wijken af van de met uw Staten afgesproken betaalbaarheidsgrens in het op 26 april jl. vastgestelde Beleidskader Leefbare Steden en Dorpen⁷ en zijn niet geactualiseerd op basis van de onlangs landelijk gemaakte afspraken over betaalbaarheid. Dit zou namelijk betekenen dat woningen met het verhogen van de betaalbaarheidsgrens ten onrechte in de categorie betaalbare woningen terecht komen. Dit zou een vertekend beeld geven van de behaalde resultaten van KLC. Voor de provinciale bijdrage in het kader van KLC betekent dit er geïnvesteerd is in sociale huurwoningen (landelijke norm), voor midden huurwoningen tot maximaal € 1.000 per maand en koopwoningen tot € 280.000 (grens starterslening).

⁷ [Document Limburg - Bijlage 1 Beleidskader Leefbare steden en dorpen - iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Figuur 1 Aantallen toegevoegde woningen per segment

Naast de kwantitatieve afspraken (van het aantal woningen) werd bij het sluiten van de KLC-samenwerkingsagenda's aan gemeenten gevraagd de bestaande plancapaciteit in overeenstemming te brengen met de actuele behoefte(n), om zo een duurzame en evenwichtige woningvoorraad te creëren. Via de inzet van KLC, maar ook de Stimuleringsregeling Wonen⁸ en de Limburgse Agenda Wonen⁹ is invulling gegeven aan toezegging 8822 (versnellen herijken planvoorraad woningen) door waar mogelijk met gemeenten de herijking van de planvoorraad woningen te versnellen. Hiermee is nagestreefd om minimaal 1000 sociale huurwoningen te realiseren, een doelstelling die met bovenstaande beschreven resultaten (2.227 per 13 mei 2024) ruimschoots is behaald. De 31 gesloten samenwerkingsagenda's KLC hebben hiermee ook een eerste bijdrage geleverd aan de opgave van het realiseren van 26.550 woningen in Limburg, welke zijn vastgelegd in de op 9 maart 2023 gesloten Woondeal¹⁰ met het Rijk, Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg en de woningbouwcorporaties. Door middel van KLC is er daarnaast bijgedragen aan de realisatie van zorgwoningen (196 per 13 mei 2024) en is er ook aandacht voor het huisvesten van studenten (100 per 13 mei 2024).

Transformatie en leegstandreductie

De middels de agenda's te realiseren woningen binnen de bestaande kernen worden voor het overgrote deel gerealiseerd in en/of ter plaatse van (recent gesloopte) leegstaande bebouwingen, zoals winkels, kantoren, kerken, leegstaande scholen en gemeenschapsaccommodaties,

⁸ Stimuleringsregeling Wonen: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake Stimuleringsregeling Wonen 2020 - 2023, brief gedeputeerde Drippy van 8-12-2020 \(GS 2020-49023\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁹ Limburgse Agenda Wonen: [Document Limburg - G-20-008 Statenvoorstel Limburgse Agenda Wonen 2020-2023, brief GS van 11-2-2020 \(GS 2020-6118\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

¹⁰ [Woondeal Limburg - Provincie Limburg](#)

alsmede het saneren van een voormalige tankstation-locatie. Hiermee worden in de wijken en kernen leefbaarheids- en veiligheidsproblematieken door leegstand en overlast verminderd en voorkomen. In de 31 agenda's is op deze wijze de leegstand met minstens 109.500 m² verminderd, waarmee de leefbaarheid een positieve impuls krijgt en voorzieningen bereikbaar en behouden blijven. Tegelijkertijd hebben wij initiatieven als Streetwise en Stratenaanpak Parkstad ondersteund (zoals ook toegelicht in de mededeling portefeuillehouder inzake subsidie stichting Streetwise NXT¹¹ d.d. 16 november 2021 en Voortgangsrapportages KLC 2022 en 2023). Uw Staten zijn daarnaast op 11 april 2023 middels een mededeling portefeuillehouder¹² geïnformeerd over het aantal kantoren in Limburg dat is getransformeerd naar woningen, naar aanleiding van de toezegging 9183. Uit deze cijfers kan afgeleid worden dat KLC, tot april 2023, voor circa 30% bij heeft gedragen aan het reduceren van de geregistreerde leegstand (gemeten in actuele leegstandscijfers op dat moment) in Limburg.

Overige resultaten

Ter plaatse van de te transformeren locaties is ook aandacht voor het vergroten van de kwaliteit van de openbare ruimte, door onder andere de aanleg van meer groen in de kernen, waarbij bijvoorbeeld toekomstige wateroverlast kan worden voorkomen en de effecten van hittestress worden bestreden. Deze maatregelen resulteren in de aanleg en ontsluiting van minstens 298.500 m² nieuw groen, water en openbare ruimte. De woningbouwplannen zijn mede gericht op integrale thema's zoals klimaat-mitigerende maatregelen (zoals isolatie en kleinschalige opwek), klimaat adaptieve maatregelen (zoals waterbuffering en vergroening in combinatie met het proces van ontharden en afkoppelen) en circulair materiaalgebruik. In alle agenda's zijn er afspraken gemaakt over het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen waarbij de eisen van Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG) het uitgangspunt zijn.

De samenwerkingsagenda's hebben er ook toe bijgedragen dat de nakoming en realisatie van circa 65 Ruimte voor Ruimte (RvR) kavels geborgd werd en gemeenten voor zover passend binnen lokaal beleid een aanvullende bijdrage (bovenop de eigen taakstelling) hebben geleverd van 41 extra RvR kavels. Deze kavels maken onderdeel uit van de vastgestelde GREX van Ruimte voor Ruimte. Hiermee is een bijdrage geleverd aan het provinciale beleid om Ruimte voor Ruimte tijdig en met voldoende opbrengend vermogen af te kunnen ronden.

In alle agenda's zijn ook, in lijn met Beleidsbrief Integratie¹³, met gemeenten afspraken gemaakt waarbij gemeenten zich inspannen om (zo mogelijk ook flexibele) aanvullende woonruimte beschikbaar te stellen dan wel te realiseren voor (tijdelijke) internationale werknemers, statushouders en spoedzoekers.

Hierbij zal de (tijdelijke) huisvesting voor internationale werknemers minstens voldoen aan het keurmerk van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) en bijdragen aan een goede integratie. In alle gesloten agenda's zijn met de gemeenten daarnaast resultaatafspraken gemaakt over het huisvesten van statushouders. Hierbij is ingezet op de realisatie van de, op het moment van ondertekening van de agenda, geldende taakstelling en het wegwerken van de eventuele achterstanden uit voorafgaande taakstellingsperiode(s).

---

¹¹ Streetwise NXT: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake subsidie Stichting Streetwise NXT, brief gedeputeerde Roefs 16-11-2021 \(GS DOC-00198585\).pdf](#) - [iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

¹² Afdoening toezegging 9183: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake beantwoording toezegging 9183 aantallen kantoren ombouwen omkatten naar woningen, brief gedeputeerde Roefs van 11-4-2023 \(GS DOC-00365143\).pdf](#) - [iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

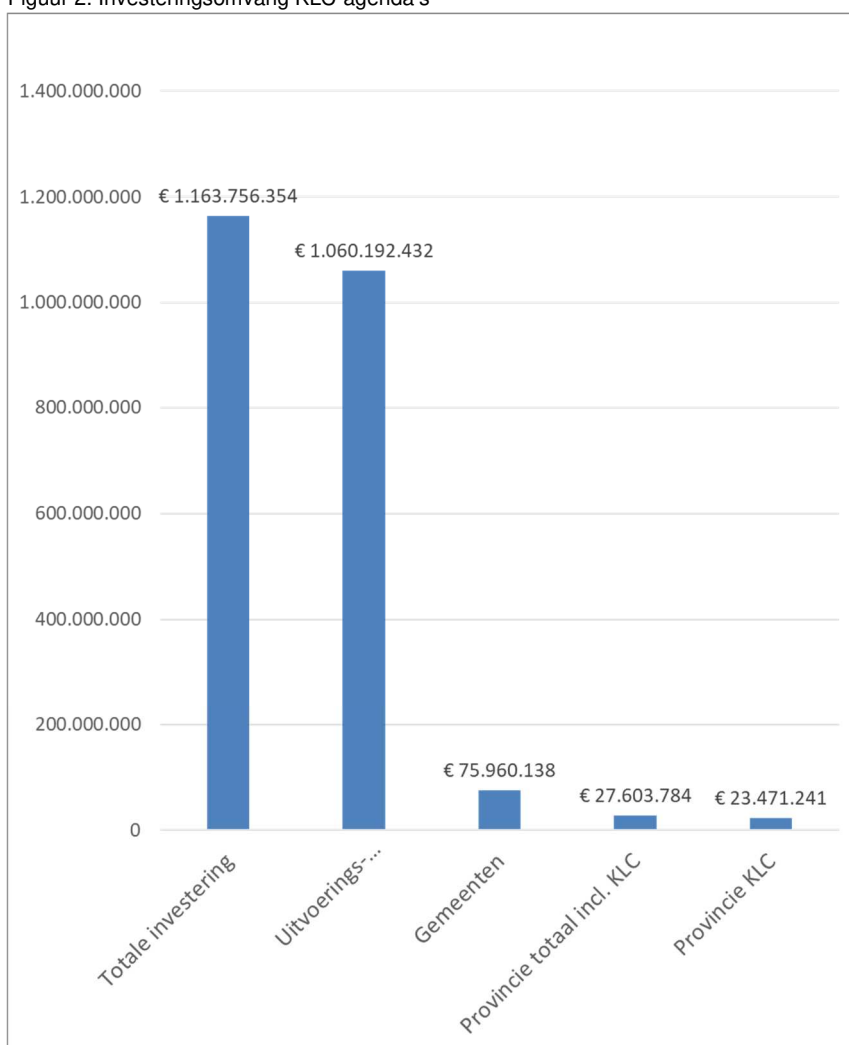
¹³ [Document Limburg - Beleidsbrief Integratie, brief GS van 21-4-2020 \(GS 2020-16331\).pdf](#) - [iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Investeringsomvang

De investeringsomvang van alle projecten van de 31 samenwerkingsagenda's samen bedraagt in totaal circa € 1,16 mld. Dit bedrag wordt voor circa € 1,06 mld. door de betrokken uitvoerings- en marktpartijen opgebracht. Onder deze partijen vallen ook de woningcorporaties, welke verantwoordelijk zijn voor circa 60% van deze inbreng. De gemeenten dragen circa € 75,9 mln. bij. Provincie Limburg heeft € 27,6 mln. gereserveerd voor de uitvoering van deze plannen. De impact ofwel het multipliereffect van de provinciale middelen respectievelijk de publieke bijdrage op de totale investering is daarmee 42 (1,16 mld. / 27,6 mln.) respectievelijk 11,2 (1,16 mld. / 103,6 mln.), zie hiervoor ook onderstaande figuur 2.

Figuur 2. Investeringsomvang KLC-agenda's

Een specificatie en toelichting op bovengenoemde cijfers is beschreven onder het kopje *Financiële Aspecten* en bijlage 3.

Vooruitblik

Inmiddels hebben de gemeenten Voerendaal, Venray, Beesel, Simpelveld, Vaals, Peel en Maas, Landgraaf, Horst aan de Maas, Maastricht, Echt-Susteren, Roermond, Beek, Gennep, Weert, Bergen, Eijsden-Margraten en Roerdalen de 1ste en/of 2de agenda's zodanig uitgewerkt dat de projecten daadwerkelijk in uitvoering zijn. Aan deze 17 gemeenten is inmiddels de subsidiebeschikking afgegeven, waarmee tevens de agenda formeel is afgesloten (zie bijlage 1 voor totaaloverzicht). Voor gemeente Vaals geldt dat er een gedeeltelijke subsidiebeschikking is afgegeven voor de projecten die in uitvoering of afgerond zijn en dat er nog een aanvullende subsidieaanvraag zal volgen voor deelproject 'Herinrichting Esso-locatie' vanwege een complexe saneringsopgave die bij dit project speelt. Gemeente Mook en Middelaar heeft daarnaast aangegeven geen subsidieaanvraag te gaan indienen, omdat na herberekeningen is gebleken dat een financiële bijdrage van de Provincie niet nodig was om de projecten tot uitvoering te brengen. Gedeputeerde Staten hebben ter afsluiting van deze samenwerkingsagenda op 8 februari jl. een brief aan gemeente Mook en Middelaar toegestuurd (DOC-00589786).

Een aantal gemeenten heeft de projecten zodanig gereed voor uitvoering dat deze gemeenten hiervoor de subsidieaanvraag hebben ingediend. De overige agenda's worden momenteel door de gemeenten verder uitgewerkt. Naar verwachting zal het overgrote deel van de 10 resterende subsidiebeschikkingen worden afgegeven in 2024, waarbij het eventuele restant in de eerste helft van 2025 zal worden beschikt. Om te borgen dat alle projecten daadwerkelijk voor 1 januari 2025 in uitvoering komen en om daar waar nodig bij te kunnen sturen, blijven wij met alle gemeenten ambtelijk en zo nodig bestuurlijk in gesprek.

Termijn verlengen

In het kader KLC en de Nadere Subsidieregels KLC werd in 2019/2020 oorspronkelijk vastgelegd dat de daadwerkelijke start van de uitvoering van de projecten (concreet: start bouw) uiterlijk 31 december 2023 zou moeten plaatsvinden. Dit betekent in de praktijk dat ruim voor dit moment de planologische procedures zo goed als doorlopen en de realisatie overeenkomsten beschikbaar zijn, waarmee de uitvoering (en dus start bouw) uiterlijk per 31 december 2023 ook daadwerkelijk geborgd is.

Om de gemeenten, met wie in het laatste jaar van de collegeperiode 2019-2023 nog geen KLC agenda gesloten was, zo lang mogelijk de kans te bieden alsnog met goede (passend binnen het Kader¹ en Nader Afwegingskader KLC²) projectvoorstellen te komen, hebben wij in twee stappen (op 29 maart 2022 respectievelijk 7 februari 2023) de termijnen zodanig verlengd dat:

- de samenwerkingsagenda c.q. de gemaakte afspraken zodanig worden uitgewerkt (de planologische procedures zo goed als doorlopen,
- financiële dekking geregeld is en
- de realisatie overeenkomsten beschikbaar zijn) dat de uitvoering van de projecten (de bouw) uiterlijk 31 december 2024 kan starten.

Een samenwerkingsagenda KLC moest daarnaast uiterlijk 15 maart 2023 ondertekend zijn door gemeente(n) en provincie. De vigerende subsidieregeling KLC is met in acht neming van bovenstaande geactualiseerd en gepubliceerd¹⁴.

---

¹⁴ [Zoekresultaat | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Aanpassing Omgevingswet

Daarnaast hebben Gedeputeerde Staten op 21 mei 2024 ingestemd met wijzigingsbesluit van de Nadere Subsidieregels KLC, zodat deze aansluit bij de nieuwe planologische procedures onder de Omgevingswet. Op 30 mei 2024 zijn de Nadere Subsidieregels KLC¹⁵ zodanig aangepast dat zowel projecten (die in de samenwerkingsagenda's zijn opgenomen) die voor of na 1 januari 2024 de planologische vergunningsprocedure hebben opgestart in aanmerking kunnen komen voor een KLC subsidie. Aangezien de procedures onder de Omgevingswet zijn verkort, verwachten wij geen vertragingen in de uitvoering van de projecten naar aanleiding van deze wijziging¹⁶ van de Subsidieregels KLC.

Financiële aspecten

De gesloten samenwerkingsagenda's KLC zijn een uitwerking van het huidige Begrotingsprogramma 5. Leefbare steden en dorpen, 5.1.1. Leefbare steden en dorpen in de Programmabegroting van 2024.

Volledigheidshalve wordt in bijlage 3 de besloten inzet van middelen voor Kwaliteit Limburgse Centra uiteengezet. Voor de uitvoering van het programma Kwaliteit Limburgse Centra was in het beleidskader KLC een bedrag gereserveerd van € 25 mln.. Per 15 maart 2023 zijn deze middelen nagenoeg volledig ingezet en gereserveerd.

Middels deze jaarlijkse voortgangsrapportage en de reguliere P&C-cyclus zult u geïnformeerd blijven worden over de voortgang van KLC.

Conclusie

Het geheel aan resultaten van de 31 agenda's overziend hebben we met een versnelde realisatie van circa 4.630 toegevoegde woningen (waarvan 196 zorgwoningen) en 520 gerenoveerde/gerevitaliseerde woningen onze eerdere in 2020 respectievelijk 2021 uitgesproken verwachting van circa 700 respectievelijk 1800 te versnellen woningen overtroffen. Met de realisatie van ruim 2.200 sociale huurwoningen in de KLC agenda's hebben wij ook meer dan ruimschoots invulling kunnen geven aan onze toezegging 8822 (Versnellen herijken planvoorraad woningen) waarin wij toezegden te streven naar de realisatie van minimaal 1.000 sociale huurwoningen. Daarnaast is er bijgedragen aan meer dan 109.500 m² leegstandreductie en de toevoeging van minstens 298.500 m² kwalitatief groen. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken is er door alle samenwerkingspartners in totaal circa € 1,16 mld. in Wonen en Leefbaarheid in onze mooie provincie Limburg geïnvesteerd. Hierbij levert Provincie Limburg een forse, maar in het licht van het totale investeringsvolume relatief bescheiden, bijdrage van € 27,6 mln.

Dit betekent een multipliereffect van de provinciale middelen respectievelijk de publieke bijdrage op de totale investering is daarmee 42 (1,16 mld. / 27,6 mln.) respectievelijk 11,2 (1,16 mld. / 103,6 mln.)²¹ van de 31 beschikkingen zijn inmiddels afgegeven, hierbij zijn de bouwwerkzaamheden daadwerkelijk in uitvoering. De verdere realisatie van de in deze beschikkingen opgenomen projecten zullen actief via periodiek (bestuurlijk) overleg gemonitord worden. De gemeenten die nog een subsidieaanvraag moeten indienen zullen wij actief blijven begeleiden in het uitwerken van de in de samenwerkingsagenda's opgenomen resultaten. Ook na afgifte van de beschikking zullen wij de voortgang actief blijven monitoren en waar nodig bijsturen.

---

¹⁵ [Nadere Subsidieregels Kwaliteit Limburgse Centra | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

¹⁶ [Nadere Subsidieregels Kwaliteit Limburgse Centra \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

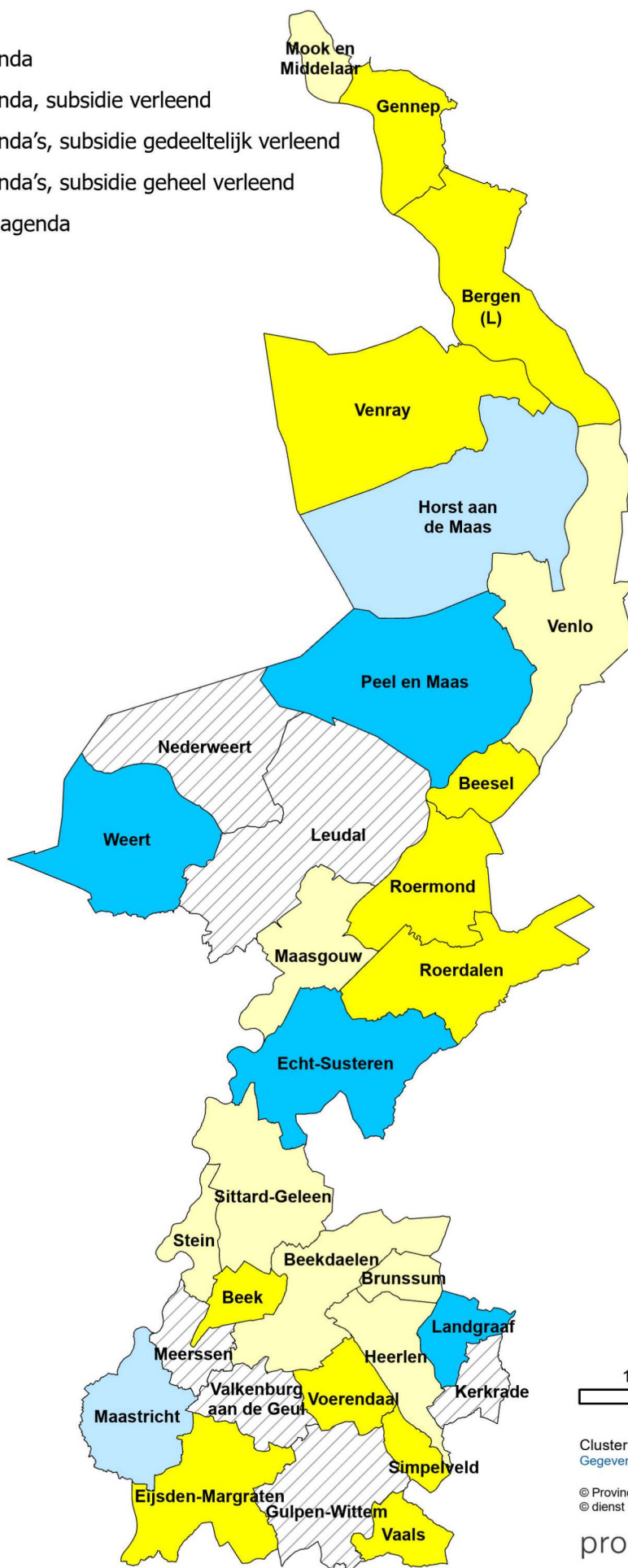
Ondanks bovengenoemde resultaten, waar we trots op mogen zijn, blijft de druk op de woningmarkt onverminderd hoog, waarmee de noodzaak voor de juiste woning op de juiste plek voor de juiste doelgroep onverkort aan de orde blijft. Aan deze noodzaak wordt o.a. door middel van de afspraken die zijn vastgelegd in de op 9 maart 2023 gesloten Woondeal met het Rijk, Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg en alle woningbouwcorporaties gehoor en invulling gegeven. De gerealiseerde afspraken in het kader van KLC, zijnde circa 5.000 woningen, leveren een (eerste) belangrijke bijdrage in de realisatie van de 26.500 afgesproken woningen in de Woondeal. Wij zullen ons dan ook blijven inspannen om de versnelling en realisatie van duurzame woningbouw mogelijk te maken voor heel Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

M.L.M. (Michael) Theuns

Legenda

- 1 samenwerkingsagenda
- 1 samenwerkingsagenda, subsidie verleend
- 2 samenwerkingsagenda's, subsidie gedeeltelijk verleend
- 2 samenwerkingsagenda's, subsidie geheel verleend
- Geen samenwerkingsagenda

10.000 Meters

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Kwaliteit Limburgse Centra

WONEN

4630

66,6 %

Huur

33,4 %

Koop

INVESTERING

€ 1,16 mld

27,6 mln

Provincie

75,9 mln

Gemeenten

1,06 mld

Derden

SEGMENTERING

2.610

Goedkoop

1.188

Middelduur

832

Duur

RUIMTELIJK

± 109.555 m²

Leegstandreductie

± 298.541 m²

Kwaliteitsimpuls
groen

Financiële aspecten inzet middelen Kwaliteit Limburgse Centra

Volledigheidshalve wordt hieronder de inzet van middelen voor Kwaliteit Limburgse Centra uiteengezet, hetgeen een weergave is van genomen GS besluiten in het verleden. Voor de uitvoering van het programma Kwaliteit Limburgse Centra was in het beleidskader KLC een bedrag gereserveerd van € 25 mln.. Sinds 15 maart 2023 zijn deze middelen nagenoeg volledig ingezet en gereserveerd (€ 23.212.285) voor KLC-samenwerkingsagenda's (zie tabel 1), aangezien er vanaf dat moment (einde coalitieperiode) geen nieuwe samenwerkingsagenda's meer gesloten zijn. Daarnaast is er voor een bedrag van € 1.188.399 bijgedragen aan overige initiatieven (zie pagina 2 en tabel 3). Aanvullend is een bijdrage aan één van deze overige initiatieven lager vastgesteld en teruggevloeid naar de Algemene Middelen. Er is daarmee nog een bedrag ad. € 377.507 beschikbaar.

Tabel 1. Overzicht financiële aspecten gesloten KLC-agenda's

Kader Kwaliteit Limburgse Centra (€ 25.000.000)	Totale investering	Bijdrage overige partners	Bijdrage gemeente	Totaal Provincie (incl. KLC)	KLC
1. Voerendaal	€ 14.448.000	€ 2.005.000	€ 11.273.000	€ 1.170.000	€ 900.000
2. Venray	€ 6.141.000	€ 4.500.000	€ 1.116.000	€ 525.000	€ 525.000
3. Beesel	€ 2.235.731	€ -	€ 1.735.731	€ 500.000	€ 500.000
4. Simpelveld	€ 760.000	€ 460.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
5. Vaals	€ 21.256.261	€ 20.000.000	€ 953.761	€ 302.500	€ 286.500
6. Peel en Maas	€ 13.237.120	€ 12.000.000	€ 862.120	€ 375.000	€ 375.000
7. Landgraaf - 1e agenda	€ 670.000	€ -	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000
8. Horst aan de Maas - 1e agenda	€ 25.378.000	€ 22.605.000	€ 1.948.000	€ 825.000	€ 825.000
9. Maastricht	€ 16.615.000	€ 15.000.000	€ 995.000	€ 620.000	€ 620.000
10. Echt-Susteren	€ 46.050.000	€ 38.380.000	€ 6.470.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000
11. Roermond	€ 37.600.000	€ 30.830.000	€ 3.385.000	€ 3.385.000	€ 2.185.000
12. Beek	€ 26.010.284	€ 25.155.000	€ 620.000	€ 235.284	€ 210.000
13. Gennep	€ 18.225.000	€ 14.221.339	€ 2.953.661	€ 1.050.000	€ 900.000
14. Weert	€ 39.820.625	€ 34.972.326	€ 4.093.299	€ 755.000	€ 650.000
15. Brunssum	€ 58.243.000	€ 51.764.000	€ 5.479.000	€ 1.000.000	€ 395.842
16. Sittard-Geleen	€ 100.877.418	€ 95.922.955	€ 3.941.963	€ 1.012.500	€ -
17. Bergen	€ 19.727.000	€ 17.600.000	€ 1.377.000	€ 750.000	€ 750.000
18. Mook en Middelaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
19. Eijsden-Margraten	€ 8.545.562	€ 7.017.062	€ 935.000	€ 593.500	€ 593.500
20. Venlo - kern Blerick	€ 166.000.000	€ 160.000.000	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 1.991.443
21. Roerdalen	€ 11.370.021	€ 10.000.000	€ 770.021	€ 600.000	€ 600.000
22. Landgraaf - 2e agenda	€ 4.103.749	€ 3.415.000	€ 398.749	€ 290.000	€ 290.000
23. Echt-Susteren - 2e agenda	€ 12.450.000	€ 7.795.000	€ 3.555.000	€ 1.100.000	€ 1.100.000
24. Beekdaalen	€ 80.112.750	€ 74.262.750	€ 3.950.000	€ 1.900.000	€ 1.900.000
25. Weert - 2e agenda	€ 29.591.393	€ 27.587.000	€ 1.774.393	€ 230.000	€ 230.000
26. Heerlen	€ 49.500.000	€ 45.500.000	€ 3.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
27. Peel en Maas - 2e agenda	€ 39.590.000	€ 37.500.000	€ 1.340.000	€ 750.000	€ 750.000
28. Maastricht - 2e agenda	€ 140.020.000	€ 136.700.000	€ 1.720.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000
29. Horst aan de Maas - 2e agenda	€ 135.000.000	€ 126.637.000	€ 6.863.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000
30. Stein	€ 17.815.440	€ 16.500.000	€ 715.440	€ 600.000	€ 600.000
31. Maasgouw	€ 22.363.000	€ 21.863.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal	€ 1.163.756.354	€ 1.060.192.432	€ 75.960.138	€ 27.603.784	€ 23.212.285

Naast de toezegde bijdrage ad € 25 mln. uit het beleidskader KLC is er vanuit andere begrotingsposten ook een bijdrage geleverd. De totale bijdrage van € 27.603.784 aan de KLC-samenwerkingsagenda's wordt gedekt uit de navolgende begrotingsposten:

Tabel 2. Dekking Provinciale Bijdragen aan gesloten KLC-agenda's

Begrotingsposten	inzet (incl. KLC)
Beleidsintensiveringsmiddelen Regiodeals, IBA Parkstad, Verstedelijking, Leefbaarheid (op grond van beleidskader KLC)	€ 23.212.285
Exploitiemiddelen en vrije ruimte begrotingsresultaat	€ 2.571.057
Restantmiddelen transformatiefonds Parkstad	€ 604.158
Beleidskader Monumenten	€ 686.000
Beleidskader Sociale Agenda	€ 250.000
Provinciale 1 miljoen bomenplan	€ 130.284
Archeologie	€ 150.000
Totaal	€ 27.603.784

Ten laste van het budget KLC van € 25 mln. is naast het hiervoor genoemde bedrag van € 23.212.285 voor de 31 samenwerkingsagenda's ook een bedrag beschikbaar c.q. gereserveerd van € 1.188.399. om bij te dragen aan overige initiatieven, zijnde:

- Visievorming en Proeftuin Centrum Geleen (€ 106.191);
- Regiodeal Parkstad dossiers (€ 404.158);
- Procesmiddelen (€ 200.000);
- Flexibele inzet ondersteuning woningbouw (€ 285.000);
- Streetwise en Stratenaanpak Parkstad (€ 193.050) via '*Bijdrage Flankerende initiatieven*'.

Over Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen bent u eerder geïnformeerd via mededeling portefeuillehouder inzake Stedelijke Ontwikkeling Voortgangsrapportages en Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen d.d. 2 juni 2020¹, d.d. 6 april 2021², en d.d. 22 februari 2022³. De bijdrage aan Visievorming en Proeftuin Centrum Geleen is vastgesteld op € 106.191 (en daarmee € 221.809 lager dan de oorspronkelijk beschikte € 328.000). Dit bedrag ad € 221.809 is conform de financiële spelregels zoals vastgesteld door Provinciale Staten toegevoegd aan de algemene middelen.

Over de reservering Regiodeal Parkstad dossiers en inzet procesmiddelen bent u geïnformeerd via de P&C-cyclus, 1e afwijkingenrapportage 2020⁴. Ten laste van de procesmiddelen zal in voorkomende gevallen procesondersteuning geboden worden aan gemeenten bij het realiseren van hun projecten uit de betreffende samenwerkingsagenda.

Van de flexibele inzet ondersteuning woningbouw is € 4.000 ingezet voor de herontwikkeling van project Boschkamp (2022/4542) en € 15.000 voor salariskosten subsidies (PS 9-11-2018) en resteert daarmee een bedrag van € 266.000. Over de verdere inzet wordt u te zijner tijd separaat geïnformeerd. Omtrent de inzet '*Bijdrage Flankerende initiatieven*' bent u geïnformeerd met de informerende nota voortgang Kwaliteit Limburgse Centra d.d. 23 februari 2021⁵. Van dit budget is inmiddels € 193.050 ingezet voor Streetwise en Stratenaanpak Parkstad. Uw Staten zijn middels de Voortgangsrapportage KLC 2022 en 2023 over Streetwise en Stratenaanpak Parkstad geïnformeerd.

De totale bijdrage ten laste van de gereserveerde € 25 mln. beleidsintensiveringsmiddelen Regiodeals, IBA-Parkstad, Verstedelijking, Leefbaarheid komt hiermee op € 24.400.684 en bestaat uit € 23.212.285 reeds concreet gereserveerd en € 1.188.399 voor bovenvermelde overige initiatieven (zie tabel 3).

Tabel 3. Beschikbare middelen

Totaal beschikbaar	€ 25.000.000
Samenwerkingsagenda's	€ -23.212.285
KLC-middelen voor overige initiatieven	€ -1.188.399
Restant lagere vaststelling Visievorming Sittard-Geleen en Proeftuin Centrum Geleen	€ -221.809
Beschikbare middelen binnen begroting 2024	€ 377.507

¹ [Document Limburg - Mededeling Portefeuillehouder inzake Stedelijke Ontwikkeling Voortgangsrapportage, brief gedeputeerde Drippy van 2-6-2020 \(GS 2020-22920\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

² [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake voortgang Stedelijke Ontwikkeling + Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen, brief gedeputeerde Drippy van 6-4-2021 \(GS 2021-9010\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

³ [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder Voortgang Stedelijke Ontwikkeling per dec. 2021 + Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen, brief gedeputeerde Roefs van 22-2-2022 \(GS DOC-00227333\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁴ 1^e afwijkingenrapportage 2020: [Document Limburg - G-20-031 Statenvoorstel 1e Afwijkingenrapportage 2020, brief GS van 12-5-2020 \(GS 2020-20339\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁵ [Document Limburg - Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 23-2-2021 \(GS 2021-4323\) - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)